

Duration 3 Hours

Marks :- 100

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B.:**
- 1. All questions are compulsory**
  - 2. All questions carry equal marks**
  - 3. Figures to the right indicate full marks**

Q.1 Attempt any two questions

- a. Give brief account account of Vedic Cosmology. **10**
- b. Outline the relationship between Atman and the Brahman, in Upanisadic philosophy. **10**
- c. Classify the Various schools of the Indian philosophy. **10**

Q.2 Attempt any two questions

- a. Discuss the Carvaka account of denial of liberation and God. **10**
- b. "Perception is the only valid source of knowledge". Explain this statement with reference to Carvaka Epistemology. **10**
- c. State in detail the Carvaka Ethics (Hedonism). **10**

Q.3 Attempt any two questions

- a. Expound the Jaina classification of reality. **10**
- b. Outline the Jaina doctrine of Anekantvada. **10**
- c. Bring out the significance of Mahavratas in Jaina path of liberation. **10**

Q.4 Attempt any two questions

- a. Critically evaluate the four-noble truths of Buddhism. **10**
- b. Describe the Buddhist theory of no-self (Anatmavada). **10**
- c. Explain the Buddhist view on momentariness (Ksanikavada). **10**

Q.5 Write short notes on any two of the following: **20**

- a. General features of schools of Indian philosophy.
- b. Caravaka rejection of inference.
- c. Triratnas.
- d. Buddha's eight-fold path.

*****

वेळ : ३ तास

एकूण गुण :- १००

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.१ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ. वैदिक विश्वउत्पत्तीशास्त्रावर थोडक्यात माहिती द्या. १०
- ब. उपनिषदातील तत्त्वज्ञानात 'आत्मन' आणि 'ब्रह्मन' यांमधील संबंधीची रुपरेषा द्या. १०
- क. भारतीय तत्त्वज्ञानातील विविध शाखांचे वर्गीकरण करा. १०
- प्र.२ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ. चार्वाकांनी मोक्ष आणि ईश्वराला नाकारले त्याची चर्चा करा. १०
- ब. 'प्रत्यक्ष हे एकमेव यथार्थ प्रमाण आहे' हे वाक्य चार्वाक ज्ञानमीमांसेच्या संदर्भातून स्पष्ट करा. १०
- क. चार्वाक नितीशास्त्रावर सविस्तर माहिती द्या. १०
- प्र.३ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ. जैनांच्या सद्व्रस्तूंचे वर्गीकरण विशद करा. १०
- ब. जैनांच्या अनेकांतवाद सिद्धांताची रुपरेषा मांडा. १०
- क. जैनांच्या मोक्षाच्या मार्गामध्ये महाव्रतांचे महत्त्व स्पष्ट करा. १०
- प्र.४ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ. बुद्धांच्या चार आर्य सत्यांचे वर्णन करा. १०
- ब. बौद्धांच्या अनात्मवाद सिद्धांताचे चिकित्सक मूल्यमापन करा. १०
- क. बौद्धांच्या क्षणिकवादाविषयीचा विचार स्पष्ट करा. १०
- प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोवर टीप लिहा. २०
- अ. भारतीय तत्त्वज्ञानातील शाखांची सर्वसामान्य वैशिष्ट्ये.
- ब. चार्वाकांनी अमुमानाचा केलेला अस्वीकार.
- क. त्रिरत्न.
- इ. बौद्धांचा अष्टांगमार्ग.

*****